ANUL X No. 2839 — Ediția de seară — SAMBATA 24 MAI 1897

Abonamente
încep la 1 și 15 ale fie-căreĭ lunĭ
și se plătesc înainte
Un an în țară 30 leĭ; în streinătate 50 leĭ
Șase lunĭ 15 » » » 25 »
Treĭ lunĭ 8 » » » 13 »
Numărul 10 banĭ
In streinătate 15 banĭ

Adevĕrul

Să te ferești Romîne de cuĭu streĭn în casă
V. Alexandri

Anunciurĭ
se primesc direct la Administrația ziaruluĭ
Linia pag. IV . . . leĭ 0.50 banĭ
» » III . . . » 2.— »
» » II . . . » 3.— »
La un mare numĕr de linie se face reducție de preț
Numărul 10 banĭ
Un număr vechiŭ 20 banĭ

ADMINISTRATIA
PASAG. BANCEĬ NAȚIONALE (TELEFON No. 25)

Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACTIA
PASAG. BANCEĬ NAȚIONALE (TELEFON No. 25)

In convalescență

O dată cu ediția de SEARA a „Adevĕruluĭ" de astă-zĭ cetitoriĭ sînt rugațĭ să reclame chioșcarilor și vînzătorilor de ziare SUPLIMENTUL GRATUIT CU ȘTIRILE DE DIMINEAȚA.

ALTE SUCCESE

Venirea D-luĭ Sturdza la cîrmă a însemnat începutul uneĭ ere de marĭ succese exterioare. Cel puțin așa ne spun sturdziștiĭ, așa ne spune *Voința Națională*; ceva maĭ mult, însușĭ D. Sturdza este de aceeașĭ părere.

Acuma avem la ordinea zileĭ un alt succes zgomotos datorit politiceĭ aceluĭașĭ bărbat. E vorba de politica urmată în Macedonia care a început să-șĭ dea roadele, după cum ne anunță presa străină și agențiile telegrafice.

O telegramă din urmă ne vestește că sultanul, rupînd cu politica urmată de liberaliĭ romînĭ, a hotărît să dea Turcieĭ reforme, să introducă în administrațiune moravurĭ occidentale, ĭar personalul să-l recruteze, în mare parte, dintre creștinĭ. Și telegrama ne spune că aceștĭ creștinĭ vor fi Grecĭ, Armenĭ și Bulgarĭ.

Vedem de aci cît de mare este izbînda D-luĭ Sturdza.

Anĭ întregĭ devotatul D-sale Apostol Mărgărit a fost menținut în capul școalelor și al politiceĭ romîneștĭ din Macedonia, anĭ de zile aurul Romînieĭ a fost cheltuit fără socoteală pentru o politică de înșelăciune și de minciună, anĭ de zile Romîniĭ de la Pind aŭ protestat și aŭ cerut înlăturarea vestituluĭ inspector școlar, dar în tot-d'a-una o voință superioară, o voință ocultă l-a sprijinit pentru motive de politică înaltă.

In special, D. Sturdza a fost protectorul călduros al omuluĭ celuĭ maĭ urît de către Romîniĭ macedonenĭ, căcĭ D. Sturdza avea vederile sale asupra Macedonieĭ, D-sa avea angajamente cu puterile occidentale, D-sa era tocmit în calitate de jandarm însărcinat cu menținerea ordineĭ în imperiul turcesc.

Rezultatele celeĭ maĭ stupide politice se văd acuma. Romîniĭ, în schimbul atîtor sacrificiĭ, în schimbul atîtor milioane cheltuite și după 25 de anĭ de propagandă oficială. n'aŭ putut dobîndi nicĭ un rezultat vĕzut. Școlile romîneștĭ nu progresează, bisericile romîneștĭ nu aŭ întîĭetatea, episcopate romîneștĭ nu s'aŭ putut înființa, consulatele noastre, multe-puține, aŭ fost desființate și acelea, chestia mitropolituluĭ Antim a fost o farsă, ĭar acuma sîntem bătuțĭ de Grecĭ, de Armenĭ și de Bulgarĭ; pentru rușinea noastră, pînă și Bulgariĭ ne ĭaŭ înainte și ne dovedesc cît de seacă ne-a fost propaganda.

După două-zecĭ și cincĭ de anĭ de cheltuelĭ cu ce ne-am ales? Fostul ministru de externe Alexandru Lahovari izbutise să înființeze cîte-va consulate în Macedonia, ĭar D. Sturdza le-a desființat; fostul guvern începuse tratativele pentru înființarea de episcopate, dar D. Sturdza a transformat lucrul într'o farsă; Romînĭ macedonenĭ de inimă aŭ luat în serios mișcarea romînească, aŭ constituit eforiĭ și s'aŭ pus în fruntea mișcăreĭ culturale, dar vecĭnic același geniŭ răŭ, care se numește Dimitrie Sturdza, s'a pus în cale și a zădărnicit mișcările generoase și patriotice.

Astă-zĭ nu sîntem în stare să ne impunem Turcilor nicĭ cu atîta cu cît se impun Bulgariĭ, al cărora stat e atît de tînăr; căcĭ n'am știut pregăti măcar un stok de funcționarĭ carĭ la un moment, ca cel de față, să domine de fapt asupra Macedonieĭ.

E momentul să întrebăm: cu ce s'a ales romînizmul după 25 de anĭ de sacrificiĭ și de organizare a propagandeĭ? Carĭ sînt isprăvile acestuĭ Apostol Mărgărit? Unde sînt rezultatele fericite ale politiceĭ D-luĭ Sturdza?

Aceea ce se petrece cu chestia macedoneană este ceva incalificabil.

Politica urmată în Macedonia este de o mie de orĭ maĭ odioasă de cît aceea urmată în Ardeal; cel puțin în Ardeal este o conștiință publică care a știut pune la rezon pe Dimitrie Sturdza și pe instrumentele sale, pe cînd sărmana Macedonie, transformată în pașalîc, este dată în paza unuĭ om incult, imoral și incapabil.

Tot cu asemenea succese ne-am ales de pe urma politiceĭ D-luĭ Sturdza.

Const. C. Bacalbașa.

PRINȚUL FERDINAND PE PATUL DE BOALĂ

SATIRA POLITICA

Regina Engliterei și Metru Ghiță

Cerem ĭertare onor. p. t. public pentru că am pus pe regina de-asupra. Această pozițiune se impunea însă, maĭ întîĭ prin faptul că regina este damă, ĭar Metru Ghiță bărbat și al doĭlea pentru că regina este regină, pe cînd Metru Ghiță este numaĭ primul ajutor al luĭ Kefere.

Un ziar moderat din Capitală (l-ațĭ ghicit) ne anunță că Metru Ghiță a fost delegat de către consiliul comunal pentru ca să reprezinte capitala Romînieĭ la jubileul de 60 de anĭ al regineĭ Victoria.

Preferința dată luĭ Metru Ghiță a produs invidie în sînul consiliuluĭ, ba însușĭ Zaharia a declarat că face disidență, se retrage din partid și scoate o gazetă moderată.

Noroc că primarul, diplomatic cum e din fire, a explicat cum stă chestia.

Adică: Metru Ghiță, fiind un cunoscut filo-elen saŭ, maĭ bine zis, un filo-grecoaĭcă, era indicat să meargă la Londra în aceste momente în carĭ Anglia amenință să se retragă din concertul european de dragul Grecilor.

De unde devine că keferiștiĭ noștri, dacă nu mătură stradele și dacă nu aprind felinarele, în schimb învîrtesc pe degete politica Orientuluĭ.

Vax.

Ingratitudine!

Reporterul nostru ne-a comunicat maĭ zilele trecute următoarea informațiune:

„D-rul Buicliu, ieșind înaintea D-luĭ Dimitrie Sturdza care venea la Cotrocenĭ, ĭ-a comunicat că prințul merge maĭ bine. Atuncĭ D. Sturdza luă în brațe pe d-rul Buicliu și îl sărută, ĭar doctorul începu să plîngă".

Am cugetat mult asupra emoțiuneĭ eminentuluĭ nostru practician, ĭar după multe cercetărĭ am aflat că adevăratul motiv al lacrămilor sale este următorul.

D-rul pare că ar fi spus unuĭ intim:

„Bine, Domnule, după ce am muncit ca un cîĭne, după ce mĭ-am dat toate ostenelile ca să apăr viața prințuluĭ, acuma, drept răsplată, să ajung a fi pupat de Mitiță!

„Aceasta e culmea ingratitudineĭ!"

Nu putem garanta autenticitatea acesteĭ versiunĭ; în tot cazul, vorba Italianuluĭ:

Si non e Verdi e ben Trovatore.

Glumeț.

DEMOCRATIZM PALATIST

Se părea, la un moment dat, că D. Fleva a înțeles ce va să zică democrație și că a și pornit pe această cale. Deși programul grupuluĭ săŭ ne-a părut prea nedeosebit de programul partiduluĭ liberal, totușĭ am urat D-luĭ Fleva, din toată inima, reușită în campania începută.

Din nefericire, revendicările aŭ fost uĭtate odată cu publicarea programuluĭ și acum observăm o nouă abatere de la linia adevărată. Ca și pe timpul agitațiuneĭ ghenadiste, principiile sînt părăsite și organul democratic al D-luĭ Fleva a ajuns un fel de monitor oficios al palatuluĭ. Ni se vorbește de „un plebiscit al țăreĭ" pentru că vizitatoriĭ Cotrocenilor se înscriŭ într'un registru și pentru că numele sînt publicate, ni se vorbește despre „puterea cerească" care protejează dinastia Hohenzollern și se ridică osanale regeluĭ Carol.

Toate programele democratice sînt date uĭtăreĭ; democraticul *partid al D-luĭ Fleva a apucat pe un povîrniș primejdios.*

E larg, firește, cuvîntul „democrație"*; totușĭ, pînă acum încă n'am știut că poate să existe o* democrație palatistă. *Prin* democrație *se înțelege* domnia poporuluĭ *și am dori ca D. Fleva să ne explice cum se potrivește aceasta cu absolutizmul regeluĭ Carol? Un democrat nu poate tolera de cît, cel mult, o regalitate constituțională; nicĭ odată însă el nu-șĭ va pleca fruntea și genunchiul înaintea unuĭ rege care, prin practica celeĭ maĭ absolutiste puterĭ, se împotrivește la toate încercările democratice. Am dori apoĭ ca* tribunul *să ne explice cum se împacă accesul săŭ acut de dinasticizm cu descentralizarea administrativă, cu colegiul unic și cu toate punctele programuluĭ săŭ de reforme? Ar fi ĭarășĭ de dorit să ni se spuĭe cum se împacă domnia legilor și a Constituțieĭ cu un rege care a desființat și legĭ și Constituție? Și apoĭ, — ceea ce este și maĭ regretabil, — ce educațiune se face mulțimeĭ cînd un organ, zis „democratic", devine un fel de* L'Indépendance Roumaine, *o reptilă a palatuluĭ, și încă una din cele maĭ slugarnice, care nu se mărginește la simple lingușirĭ către palat, ci își ĭa misiunea să ducă o propagandă în favoarea dinastieĭ și a origineĭ sale divine?*

Multe am văzut; ne-a fost dat să maĭ vedem și aceasta! La Romînĭ și la D. Fleva totul este posibil, pînă și un democratizm palatist.

Democrație! democrație! multe se maĭ comit în numele tăŭ!

C. M.

Sturdza-Giraudel

Ni se relatează un noŭ fapt odios al D-luĭ Sturdza. O Doamnă străină era în legăturĭ intime cu un tînăr de familie, fiul unuĭ bancher liberal din Capitală. Părintele, ca să scape pe fiul săŭ de această legătură, a obținut de la consiliul de miniștri ca femeia în cestiune, care nu făcuse nicĭ un act contra siguranțeĭ statuluĭ, care numaĭ o purtare scandaloasă nu avea în societate, să fie expulzată prin un jurnal în regulă al consiliuluĭ de miniștri,—ceea-ce s'a și executat. La Predeal însă, ea a fost respinsă de autoritățile austriace și de aicĭ a fost înaintată la Unghenĭ, de oare-ce expulzata e de origină rusă. In acest răstimp, biata femeie este tîrîtă din poliție în poliție, din stație în stație și tratată într'un chip mizerabil.

Faptele sînt acestea. Acum se pune întrebarea: dacă guvernul este făcut ca să rezolve în chip administrativ cestiunile de familie? D. Sturdza, în loc să-șĭ caute de păcatele sale, se apucă să moralizeze tineriĭ carĭ trăiesc în concubinaj și se dedă la acte odioase, ca cel descris de noĭ. Par'că e un făcut să vezĭ pe colectiviștiĭ amestecîndu-se în cestiunĭ de familie. Acum cîte-va lunĭ, D. Stoicescu a fost acuzat de acte de giraudelizm; azĭ, „ignobilul" răpește cu ajutorul polițieĭ pe metrese de lîngă amanțiĭ lor.

Pe cînd oare instalarea uneĭ agențiĭ matrimoniale sub garanția guvernuluĭ?

Sfinx.

Reportagiul modern la noĭ

Cetățeanul modern, cînd se scoală de dimineață și se așează la masă ca să'șĭ ĭa cafeaua, s'a obicĭnuit să aĭbă înaintea sa un ziar, în care să găsească de toate: ce s'a petrecut în Transvaalul din sudul Africeĭ și care e ultima știre despre expedițiunea de la polul Nord; ce s'a ales din tratările de pace carĭ se fac la Constantinopol și dacă dinastia greacă are saŭ nu șansa de a rămînea în Grecia; care a fost ultimul furt în capitală saŭ în provincie și care a fost starea prințuluĭ moștenitor la orele 4 după miezul nopțeĭ...— Cu un cuvînt, pentru ceĭ 10 banĭ aĭ săĭ, cetitorul vrea să afle repede și amănunțit tot ce s'a petrecut pe lume; maĭ vrea un comentariŭ al evenimentelor de samă și maĭ vrea — dacă se poate — vre-o cîte-va coloane cu materie amuzantă: „romane, cronicĭ, satire".

*

Și cînd te gîndeștĭ că, numaĭ cu cîțĭ-va anĭ în urmă, cetitoriĭ eraŭ tot-d'a-una informațĭ cu zile și săptămînĭ maĭ tîrziŭ despre cele ce se petreceaŭ în țară, cu lunĭ maĭ tîrziŭ saŭ nicĭ odată despre cele ce se petreceaŭ în străinătate...

E lesne să citeștĭ o gazetă, îțĭ place să vezĭ că ea e bine și amănunțit informată, că tu, cetitor, poțĭ afla la 7 ore dimineața ceea ce s'a petrecut pînă la 4 și jum. ore despre ziuă, saŭ că poțĭ să știĭ la 3 după amiazĭ ceea-ce s'a petrecut pînă la ora 2 și jum. Dar datu-țĭ-aĭ tu vre o dată seamă de colosala muncă și cheltuĭală ce se depun pentru ca să fiĭ bine informat, gînditu-te-aĭ tu vre-o dată la aparatul colosal de ramificat și de complicat ce se pune în mișcare pentru ca, în schimbul sumeĭ de 10 banĭ, să obțiĭ știrile cele maĭ nouĭ din cele patru colțurĭ ale lumeĭ? Făcut-aĭ tu, cetitorule, vre-o dată socoteala enormelor cheltuelĭ necesitate de o gazetă zilnică, fără de care nicĭ că aĭ maĭ putea trăi, fiind ca intră în cele maĭ înăscute ale tale obiceĭurĭ ca să menții un fel de contact cu ceĭ maĭ îndepărtațĭ semenĭ aĭ tăĭ?

De sigur că nu te-aĭ gîndit la toate acestea. Și-mĭ voĭ permite acum să te introduc în acea uzină de știrĭ, care se numește „redacția" unuĭ ziar, pentru ca să țĭ poțĭ da seamă și tu de munca, inteligența și banii ce se cheltuĭesc pentru scoaterea unuĭ ziar.

*

E noaptea. In redacție e lumină. De-asemenea în tipografie și în sala de mașinĭ. Motorul așteaptă în fie-ce moment să'șĭ reînceapă munca. In redacție se află: secretarul de redacție, care așteaptă pe reporteriĭ răspîndițĭ în toate părțile Capitaleĭ pentru ca să afle și să aducă cele maĭ nouĭ știrĭ; maĭ găseștĭ pe redactorul părțeĭ externe, care așteaptă sosirea telegramelor din străinătate pentru ca să le traducă din diferitele limbĭ în carĭ sosesc (nemțește, franțuzește, italienește) în romînește. Aceste telegrame se trimit de corespondențiĭ specialĭ angajațĭ în diferitele capitale ale statelor marĭ europene saŭ în localitățile în carĭ tocmaĭ se întîmplă evenimente maĭ interesante.

Afară de secretarul de redacție și de redactorul extern, se maĭ află și unul saŭ doĭ redactorĭ, după trebuință, carĭ priveghează ca ziarul să ĭasă cît se poate de corect și de corespunzător meniriĭ sale.

*

De odată se începe o mișcare. Rînd pe rînd reporteriĭ sosesc. Fie-care se așează la masă și începe a scrie cele ce a putut afla. Secretarul de redacție citește toate informațiunile, le clasează, le pune caracter tipografic și le desemnează locul în ziar, după importanța ce ele prezintă. E ora 1 și, avînd în vedere faptul că pînă la această oră nicĭ un eveniment senzațional nu s'a petrecut, redacția se declară închisă. Rămîne ca tipografiĭ să culeagă informațiile și articolele ultime, apoĭ paginatorul să așeze în pagină și să dea la mașină ziarul pentru ca pînă dimineața miile de foĭ să fie gata, unele pentru vînzarea din oraș, altele pentru abonațiĭ și vînzătoriĭ din provincie.

*

Dar de odată o trăsură se oprește în fața redacțieĭ. Sînt două ore din noapte și, cu toate acestea, un reporter se coboară dintr'însa. El aduce o știre alarmantă: „Prințul Ferdinand, care cu cîte-va ore maĭ nainte se afla bine, a fost coprins de o criză violentă, de pe urma căreĭa nu se poate ști dacă va maĭ scăpa cu viață." Ca prin minune, o mișcare nouă, neobicĭnuĭtă se produce în redacție. Redactoriĭ și reporteriĭ sînt imediat concentrațĭ, rolurile se împart repede și, peste un sfert de oră numaĭ, o parte din reporterĭ e la Cotrocenĭ, alta la palatul din Capitală, un reporter aleargă la poliție, altul la poștă, cu un cuvînt știrile cele maĭ nouĭ sînt culese, ĭar redacția nu se maĭ închide de loc...

Cetitorul însă poate ceti în aceeașĭ dimineață despre agravarea boaleĭ prințuluĭ Ferdinand, toate cele ce s'aŭ petrecut noaptea la palat, spusele doctorilor, starea bolnavuluĭ, tratamentul aplicat, etc., etc.

*

Intreaga foaĭe s'a transformat ca prin minune, în timpul nopțeĭ, începînd de la revistă și sfîrșind cu cea din urmă informație;— noul eveniment a primat totul.

Acesta este adevăratul reportaj modern care s'a încetăţenit şi la noĭ. Strîns legat de dînsul este un larg serviciŭ telegrafic, care te încunoştiinţează la orĭ-ce oră din noapte saŭ zi despre cele ce se petrec în străinătate.

Serviciul telegrafic la noĭ e de două feluri: „particular" şi „oficial". „Adevĕrul" este aproape singurul ziar romîn care are serviciŭ telegrafic particular şi singurul chiar la care acest serviciŭ e larg şi prompt. Abia a căzut ministerul Delyannis, şi deja „Adevĕrul" a primit de la corespondentul săŭ Polastri o telegramă de peste 700 de cuvinte, conţinînd un interview cu noul prim-ministru Rallis. Abia căzuse Larissa, şi deja „Adevĕrul" publica o corespondenţă telegrafică de peste 800 de cuvinte, care descria cu de-amănuntul panica şi zăpăceala ce aŭ domnit cu ocaziunea evacuăreĭ Larisseĭ.

Serviciul oficial în Romînia e absolut insuficient; fie din spirit de economie, fie din lipsă de rutină, ştirile transmise de „Agenţia Romînă" sînt saŭ întîrziate, saŭ fără nicĭ o importanţă. Cu atît maĭ vîrtos un ziar din Romînia cu pretenţiĭ de a fi bine informat are neapărată nevoie de un serviciŭ telegrafic particular.

*

De altminterlea, reporteriĭ noştri vor publica, în acest loc, cîte-va din aventurile ce aŭ avut cu ocaziunea încercărilor lor de a informa ziarul nostru cît se poate maĭ bine.

Inter.

Impresiunĭ şi Palavre

(Din corespondenţa luĭ Chiţibuş cu cetitoarele sale)

Nu ţi se pare, *Chiţibuş*, că unele popoare ca şi unele fiinţe sînt hotarîte nenorocireĭ, suferinţeĭ, nedreptăţeĭ de cînd se nasc?

Dintre acestea facem şi noĭ parte. Acum cîţĭ-va anĭ eram la o moşie în munţĭ: ploua ca şi acum, adică ploaie de munte de se face tot una cerul şi pămîntul, fulgerele despicaŭ norii şi te orbeaŭ, trăsnetele făceaŭ să urle văile. Stam în casă şi de urît m'apucaĭ să răscolesc printr'o bibliotecă uitată într'un colţ. Dedeĭ peste nişte foĭ risipite, intitulate: „*Letopiseţele*" de Cogălniceanu, le adunaĭ şi-mĭ aruncaĭ ochiĭ pe ele. Ştiam din istoria ţăreĭ atît cît învăţasem de la străinĭ, cunoşteam pe Mihaĭ Viteazul şi pe Ştefan cel Mare din poieziile luĭ Bolintineanu; pe Domnul Tudor îl cunoşteam din copilăria mea fericită petrecută la ţară şi leganată în poveştile unuĭ pandur de vre-o 80 de anĭ care îl cunoscuse.

Tudor, Tudor, Tudorel!
Dragul mameĭ voinicel...

Şi acum îmĭ răsună în minte tînguirile eroului oltean:

Mamă, pistoalele mele
Le am visat făr' de oţele.

Şi să crezĭ, *Chiţibuş*, că pandurul plîngea povestind şi recitind epopeia eroului naţional din 1821.

Insă nu ştiam de cît fapte eroice isolate, nu cunoşteam lanţul de luptă, nu ştiam că pămîntul pe care umblam era plămădit în sînge de eroĭ, un Campo Santo.

Cînd Europa întreagă tremura de spaima Semiluneĭ, aci într'un colţ de pămînt o mînă de oamenĭ ţinea piept invazieĭ barbare.

Şi, cu toate astea, unde era bardul care să cînte faptele acestor eroĭ demnĭ de un Homer?

Invidiat, hulit de vecinii ce se tupilaŭ la spatele luĭ, Rominul lupta şi murea neştiut de nimenĭ!

Apoĭ, cînd puteaŭ, ca nişte lupĭ avizĭ îĭ îmbucaŭ cîte o bucăţică din ţara luĭ, care trebuia să fie pentu eĭ ca un pămînt ce se consacra în antichitate zeilor.

Priveşte'l acum şi inima! vezi-l cu ochiĭ ţintiţĭ pe patul de suferinţă al unuĭ străin.

Are el vre-un interes?

Il va face omul acesta maĭ glorios,—trecutul nu l va putea nimenĭ întrece,—maĭ bogat, maĭ fericit?!

Nu, dar a trăit în ţara luĭ, a mîncat pîinea şi sarea dintr'un taler cu el, l'a văzut în toate zilele şi a prins milă de el azĭ cînd este pe patul suferinţeĭ.

Popor cuminte şi blînd, braţe de eroŭ, inimă de înger a fost şi este el.... dar fără de noroc!

Aluta.

Revista cărţilor

A apărut în colecţiunea *Biblioteceĭ pentru toţĭ* a D luĭ Carol Müller, librar-editor, **Codul civil roman**, pus în legătură cu articolele corespunzătoare din Codul civil francez şi adnotat cu jurisprudenţa Curţeĭ de casaţie, de *Const. Hamangiu*, procuror la tribunalul Ilfov. Volumul cuprinde 600 paginĭ şi este precedat de un index alfabetic, cuprinzător al tuturor cuvintelor şi expresiunilor uzuale de drept, cu articolele lor respective din Codul civil. Ca adnotaţiunĭ coprinde peste 2000 deciziunĭ rezumate, ale înalteĭ Curţĭ de casaţie, din aniĭ 1880—1897.

Preţul unuĭ volum este de 3 leĭ broşat şi 4 legat flexibil în pînză roşie.

CRONICA

Făgăduiala ţiganuluĭ

Gazetele palatiste prea s'aŭ întrecut. Acum, cînd Carol s'a făcut cunoscut în ţara romînească ca zgîrcitul cel maĭ mare, ele voesc să distrugă această legendă şi să creieze una asupra galantomieĭ luĭ Carol I-iŭ. Aşa, s'a anunţat că regele va da d-ruluĭ Buicliu, pentru serviciile făcute, cea maĭ frumoasă moşie din Prahova. Subscrisul, care eram de faţă la converzaţia regeluĭ, pot restabili faptele. Regele a decĭ rat doctoruluĭ următoarele, în momentul cînd toţĭ perduseră speranţa:

— De-l scapĭ, îţĭ daŭ cea maĭ frumoasă moşie din Prahova!

Ferdinand a scăpat şi acum regele face ca ţiganul din povestea ce ur ează:

Un ţigan era gata să se înece într'o baltă:

— Hauleo, Doamne sfinte, de mă scapĭ, îţĭ daŭ o luminare groasă ca mîna!....

Vorbind cu D-zeŭ, baragladina dădea cu disperare din mînă şi începuse să plutească la suprafaţă.....

— O luminare... o lum'nărică... prea sfinte... numaĭ scapă-mă!...

Ţiganul face o sforţare straşnică şi iese la mal....

— Ba ţĭ-oĭ da pă.... dracul!.... rosti ţiganul cînd se văzu scăpat din primejdie.

Să nu pată şi d-rul Buicliu tot aşa cum a păţit D-zeŭ cu ţiganul!....

Fix

Situaţia în Turcia

(Corespondenţa particulară a „Adevĕruluĭ")

Turcia şi reformele. Inarmările continuă.—Ataşaţiĭ militarĭ străinĭ.—Consuliĭ din Tesalia şi Poarta.—Supuşiĭ grecĭ din Turcia.—Voluntariĭ turcĭ.

Constantinopol, 19 Maĭ, 1897.

Turcia şi reformele

De rîndul trecut vă spuneam că, odată cu armistiţiul, guvernul otoman a început să pună în aplicaţie şi reformele de carĭ s'a vorbit aşa de mult.

Intr'adevăr, pe fie-care zi se numesc nouĭ funcţionarĭ creştinĭ în diferite ramurĭ ale administraţiuneĭ şi dispoziţiunĭ salutariĭ sînt luate în mod urgent pentru asigurarea justiţieĭ în tribunalele turceştĭ.

Dacă guvernul sultanuluĭ Abdul-Hamid face toate acestea fără a avea vre-o viclenie, este demn de toată lauda şi merită a fi felicitat fiind-că s'a decis—fie chiar tîrziŭ—a pune capăt uneĭ situaţiunĭ ameninţătoare, care nu putea avea alt sfîrşit de cît dezmembrarea imperiuluĭ otoman.

O nouă lege

Ziarele locale publică o nouă lege prin care se dispune ca, pe lîngă inspectoriĭ generalĭ de justiţie, să fie numit şi cîte un ajutor pentru ca continuŭ să inspecteze procedeurile tribunalelor şi să raporteze în privinţa conduiteĭ judecătorilor. Este adevarat că, de la numirea inspectorilor judiciarĭ, se observă o mare îmbunătăţire în afacerile judiciare ale Turcieĭ.

Alegerea funcţionarilor se face de o comisiune special orînduită spre scopul acesta şi care se compune din persoane foarte capabile şi integre. Membriĭ acesteĭ comisiunĭ sînt turcĭ şi creştinĭ.

Este foarte mult de regretat că, printre toţĭ funcţionariĭ creştinĭ numiţĭ pînă acum, nu se observă nicĭ un Romîn, ci numaĭ Grecĭ, Armenĭ şi Bulgarĭ. Acest fapt ne dă măsura exactă a progresuluĭ cauzeĭ romîne în Turcia.

Inarmările continuă

Guvernul turc continuă a înarma maĭ multe batalioane de rezervişti. Trenurile de la Dedeagacĭ-Salonic şi Salonic-Monastir de un timp încoace nu primesc de loc călătorĭ, fiind ocupate exclusiv cu transportul noilor trupe.

Totuşĭ, nu trebuie considerat acest lucru ca vătămător încheiereĭ păceĭ, ci, din contra, el va contribui la grăbirea terminăreĭ războiuluĭ de ambele părţĭ: Grecia se va convinge că continuarea războiuluĭ poate aduce nimicirea eĭ, iar Turcia, ne maĭ putînd suporta cheltuielile enorme ce le face cu întreţinerea armateĭ sale considerabile, va ceda maĭ lesne.

Ataşaţiĭ militarĭ străinĭ

Ierĭ s'aŭ întors de pe cîmpul de războĭ toţĭ ataşaţiĭ militarĭ carĭ asistaseră la războiul turco-grec. Impreună cu eĭ aŭ sosit şi maĭ mulţĭ corespondenţĭ aĭ ziarelor europene. Cu toţiĭ se îmbarcaseră, pe un vapor rusesc, la Volo.

Intoarcerea lor este considerată aci ca un semn că războiul s'a sfîrşit. Atît ataşaţiĭ militarĭ, cît şi corespondenţiĭ ziarelor sînt încîntaţĭ de bravura oştireĭ turceştĭ, căreia îĭ aduc miĭ de laude.

Consuliĭ străinĭ din Tesalia

Poarta a cerut de la guvernele carĭ aŭ consulĭ în Tesalia retragerea lor, căcĭ nu pot fi recunoscuţĭ de autorităţile locale turceştĭ din Tesalia o dată ce eĭ eraŭ trimişĭ ca agenţĭ diplomaticĭ pe lîngă guvernul grec. Autorităţile locale din Tesalia aŭ înştiinţat pe consulĭ în privinţa aceasta. Nicĭ o dispoziţiune n'a fost luată însă pînă acum de părţile interesate.

Voluntariĭ turcĭ

Edhem Paşa a cerut voie sultanuluĭ ca să trimită pe toţĭ voluntariĭ turcĭ la vetrele lor, ceea ce s'a şi făcut. Eĭ vor fi înlocuiţĭ cu oştire regulată. Această măsură este de o mare importanţă, ştiindu-se că voluntariĭ sînt aceia carĭ, prin barbariile lor, compromit armata regulată turcească.

Greco.

ŞTIRI TEATRALE

Pentru săptămîna viitoare se anunţă debutul uneĭ marĭ trupe de operă italiană, sub direcţiunea D-luĭ Giuseppe Serio, în grădina Cazino din str. Academieĭ. Se zice că această trupă este foarte bună şi că e compusă din maĭ bine de 60 persoane, între carĭ artiştĭ cu renume ca D-rele Linda Monti-Bruner, Minoretti, Clelia Castellana, Vigilante etc. ca primadone şi D-niĭ Digrande, Tamanti, Poutod, Dinapoli etc. ca primĭ cîntăreţĭ.

Criza ministerială spaniolă

(Serviciul telegrafic al „Agenţieĭ Romîne")

Madrid, 22 Maĭ. — Regina regentă a primit demisiunea cabinetuluĭ. Se asigură că D. Sagasta va fi însărcinat cu formarea unuĭ minister.

Mareşalul Martinez Campos va fi numit guvernator general al insuleĭ Cuba.

Ştirĭ telegrafice

(Serviciul „Agenţieĭ Romîne")

Reforma militară italiană.—Inchiderea Camerelor engleze.—Camerele franceze.

Berlin, 22 Maĭ.—După „Norddeutsche Allgemeine Zeitung", cancelarul imperiuluĭ va merge la Podiebrad pe timpul sărbătorilor Sfinteĭ Treime.

Roma, 22 Maĭ.—Camera deputaţilor a adoptat în a doua citire proiectul de lege asupra reorganizăreĭ armateĭ.

Paris, 22 Maĭ.—Camera deputaţilor. D. Cochery apără proiectul de lege în privinţa reînoireĭ privilegiuluĭ BănceĬ Franceĭ.

Senat — Această adunare a început discuţia proiectuluĭ de lege asupra accizelor.

Londra, 22 Maĭ. — Camera comunelor s-a aminat pentru 5 Iunie şi acea a lorzilor pentru 6.

Sofia, 22 Maĭ. — Principesa Clementina a serbat azĭ a 80-a aniversare. O serbare oficială se va face peste cîte-va zile în prezenţa guvernuluĭ.

Procesul Tausch-Lützow

(Serviciul telegrafic al „Agenţieĭ Romîne")

Cestiunile puse juraţilor. — Rechizitoriul. — Apărarea.

Berlin, 22 Maĭ.— Procesul Tausch Lützow. Preşedintele Curţeĭ supune juriuluĭ cestiunile la carĭ va avea de răspuns. In ceea ce priveşte pe Lützow, este vorba de fraudă şi de falşificare de documente; iar în ceea ce priveşte pe Tausch, juriul va avea să răspunză la cestiunea de călcare de jurămînt şi să decidă dacă delictul s'a comis în exerciţiul funcţiuneĭ sale.

*

In rechizitoriul săŭ, D. Drescher, procuror general, constată rezultatul satisfăcător al procesuluĭ; orĭ care ar fi verdictul juriuluĭ, totuşĭ va rezulta că Tausch a dat dovadă de o mare lipsă de tact, de uşurinţă şi de stîngăcie. El nu este inocent.

D. Eger, procuror, exprimă convingerea că Tausch a comis delictul de călcare de jurămînt şi roagă juriul să răspunză afirmativ la toate cestiunile ce i s'aŭ pus.

*

D. Sello, apărător al luĭ Tausch, reaminteşte meritele acestuia şi zugrăveşte credinţa sa naivă în tot ce-ĭ ziceaŭ superioriĭ săĭ; cît despre colegiĭ şi inferioriĭ săĭ, eĭ aŭ depus în mod favorabil pentru dînsul.

Apărătorul nu vrea să se pronunţe asupra cestiuneĭ de a şti dacă Tausch a dat dovadă de toată discreţia ce era de dorit faţă de amploiaţiĭ săĭ, dar, în totul cazul, afirmă că acesta n'a comis delictul de călcare de jurămînt.

Pledoariile vor continua mîine.

ECOURI

— La institutul de bacteriologie, D. d-r G. Marinescu, va ţine în astă-seară, 23 Maĭ, orele 9, o conferinţă asupra „Ataxieĭ locomotrice" iar d-rul Babeş va face demonstraţiunĭ asupra lucrarilor institutuluĭ.

Va asista şi profesorul von Leyden.

— D. Victor Lecca a fost numit inspector domenial peste moşiile statuluĭ carĭ se caută în regie.

D-sa a şi depus jurămîntul.

— D. colonel în rezervă Şişman, senator de Prahova, a fost înaintat la gradul de general de brigadă în arma infanterieĭ.

DIN CRETA

(Serviciul telegrafic al „Agenţieĭ Romîne")

Canea, 22 Maĭ. — Noaptea trecută s'a făcut o încercare de mobilizare a trupelor internaţionale în vederea uneĭ răscoale din partea Turcilor. Planul hotărît coprinde apărarea ierbăriilor şi a cuartieruluĭ locuit de creştinĭ.

Inundaţiile

(Serviciul telegrafic al „Agenţieĭ Romîne")

Constantinopol, 22 Maĭ. — Comunicaţiunile sînt din noŭ întrerupte pe linia de joncţiune în urma ploilor ce nu încetează de loc.

Orient-expres n'a plecat azĭ, după dorinţa exprimată de direcţia drumurilor de fier bulgare.

Şcoalele din Macedonia

Chestia şcoalelor din Macedonia a ajuns în aşa stare, în cît nu ştiĭ ce să maĭ crezĭ. Sîntem în faţa uneĭ marĭ asociaţiunĭ de gheşeftarĭ, orĭ în faţa uneĭ cete de hipnotizaţĭ?

D niĭ Dim. Sturdza, Poni, Haret, Sihleanu, etc. sînt tovarăşĭ cu Apostol Margarit, saŭ acesta i a hipnotizat?

*

De la 1885 sosesc regulat din şease în şease lunĭ, în Bucureştĭ, profesorĭ din Macedonia carĭ se plîng că Mărgărit nu le-a plătit leafa pe maĭ multe lunĭ.

Să admitem că uniĭ dintre aceştĭ profesorĭ eraŭ vinovaţĭ saŭ chiar încercaŭ să ia nişte banĭ la carĭ nu aveaŭ dreptul; dar toţĭ profesoriĭ din Macedonia pot să fie în această categorie?

De sigur că nu. Sînt uniĭ dintre eĭ destul de cunoscuţĭ, carĭ aŭ dat doveziĭ strălucite că sînt incapabilĭ de o asemenea purtare.

*

Ei, atuncĭ se pune întrebarea: Cum se face că pînă acum—aŭ trecut 12 anĭ—D. Dim. Sturdza şi amiciĭ săĭ nu s'aŭ hotărît să ia socoteală luĭ Mărgărit? Cum se face că sistematic aceĭ carĭ vin să reclame sînt daţĭ afară?

Profesoriĭ din Macedonia explică atitudinea maĭ marilor de la noĭ prin bacşişurile în natură ce primesc de la Mărgărit.

Este destul de trist ca o asemenea credinţă să prindă rădăcinĭ la un popor pe care trebuie să-l atragem cît maĭ mult la noĭ.

*

Acum aŭ sosit iarăşĭ cîţĭ-va profesorĭ din Macedonia.

D. Papahagi, directorul gimnaziuluĭ din Bitolia, în contra căruia Mărgărit a înscenat o neruşinată intrigă, se află de cîte-va zile în Bucureştĭ. D-sa a cerut audienţă la minister, dar pînă acum n'a fost primit de D. Haret.

Eĭ, şi chiar de-l va primi?

Tot-d'a-una miniştriĭ liberalĭ n'aŭ avut alt răspuns pentru aceştĭ profesorĭ de cît pe acesta:

Noĭ nu cunoaştem în Macedonia de cît un singur individ, pe inspectorul şcoalelor.

*

Bieţiĭ profesorĭ pe carĭ Mărgărit i-a frustrat s'aŭ gîndit să dea în judecată ministerul instrucţieĭ înaintea tribunalelor din ţară. Şi puteaŭ face aceasta, de oare-ce toţĭ sînt numiţĭ prin decret.

Mărgărit însă, care este foarte priceput în înscenarea potlogăriilor, îndată ce dă afară pe un profesor şi e decis să nu-ĭ dea leafa pe maĭ multe lunĭ, ia de la primăria din localitate un certificat prin care se spune că profesorul în chestiune n'a dat pe la şcoală de maĭ multe lunĭ.

Ce pot să facă bieţiĭ profesorĭ în contra uneĭ asemenea stărĭ de lucrurĭ?

Frustraţĭ de leafa lor, eĭ nu aŭ nicĭ ce să mănînce, pe cînd Mărgărit are la dispoziţie 400,000 leĭ.

Cînd aĭ banĭ, ce nu facĭ în Turcia... dar şi în ţara romînească aŭ ajuns lucrurile tot aşa.

Rep.

Războiul greco-turc

Regele Grecieĭ şi ţarul

(Serviciul telegrafic al *Agenţieĭ Romîne*)

Viena, 22 Maĭ. — Se anunţă din Atena Corespondenţeĭ Politice *că relaţiunile ce se întrerupseră între curţile din Atena şi din Petersburg aŭ fost reluate în urma uneĭ scrisorĭ a regeluĭ Grecieĭ adresată ţaruluĭ prin care exprimă acestuia adîncile sale mulţumirĭ pentru intervenţiunea sa spre a obţine un armistiţiu şi 'l roagă să obţină o pace care să nu impuie Grecieĭ sacrificiĭ peste forţele sale.*

Semnarea armistiţiuluĭ

(Serviciul telegrafic al *Agenţieĭ Romîne*)

Atena, 22 Maĭ. — Azĭ s'a semnat un armistiţiu general pentru Epir.—S'a stipulat că, conform actuluĭ semnat la 19 Maĭ n. la Imaret, condiţiunile armistiţiuluĭ, pe uscat şi pe mare, rămîn aceleaşĭ în tot timpul durateĭ negocierilor în vederea păceĭ.

Un asemenea armistiţiu s'a semnat şi pentru Tesalia.

Tratativele de pace

(Serviciul telegrafic al *Agenţieĭ Romîne*)

Prima şedinţă

Constantinopol, 22 Maĭ. — După amiazĭ a fost la palatul Tophane prima şedinţă pentru negocierile în privinţa păciĭ. Nu era nicĭ un secretar şi nu s'a redactat nicĭ un proces-verbal. Negocierile sînt ţinute absolut secrete.

In Camera engleză

Londra, 22 Maĭ.—„Camera comunelor". Răspunzînd la o interpelare a luĭ sir C. W. Dilke, D. Balfour declară că nu poate să dea explicaţiunĭ asupra stăriĭ negocierilor în privinţa cestiunilor cretană şi greacă. Intru cît priveşte afacerile insuleĭ Creta, ele nu trebuiesc privite în mod pesimist.

REPORTAGIU

Din Capitală

Erĭ, pe la orele 4 şi jum., un mic accident s'a produs la moara fraţilor Assan, din şoseaua Ştefan cel Mare.

In momentul cînd lipsea mecanicul-şef, ajutorul săŭ Neculae Ţăranu, din nebăgare de seamă saŭ poate din neştiinţă, întrebuinţînd în chip neîndemănatic forţa motrice, un piston aruncă afară supapa de siguranţă a cilindruluĭ, din care pricină se produse o puternică detunătură.

Neculae Ţăranu, care se afla în faţa cilindruluĭ, a fost uşor rănit la faţă.

Nicĭ un alt accident de persoane.

Din ţară

In noaptea de 20 Maĭ şease Turcĭ din comuna Riul-Biul, judeţul Constanţa, aŭ intrat în casa luĭ Geisa Geneghiz din comuna Topraisar, care locuia singur cu o fată a sa.

Ceĭ şease Turcĭ aŭ sărit asupra luĭ Geisa, l-aŭ bătut şi în urmă i-aŭ cerut banĭ şi fata.

Geisa Geneghiz le-a dat zestrea, dar a refuzat să-şĭ mărite fata după şease inşĭ.

FOIŢA ZIARULUI „ADEVĔRUL"

17

VALSUL BĂRBAŢILOR

Partea întîia

JENNY „AC-UŞOR"

VI

Atuncĭ acest om, atît de bun şi atît de dulce, către care se simţea atrasă, o va dispreţui... îl va cuprinde dezgustul văzînd-o căzută atît de jos, cînd el îĭ dăduse un atît de înalt loc în inima sa.

Rămase mută în faţa luĭ Fritz, ca un condamnat în faţa judecătoruluĭ.

— Ce ţi s'a întîmplat, Domnişoară?

Nu-l auzea.

Tremura din tot corpul.

Şi, ca şi cum ar fi crezut că el ştia deja tot ce se întîmplase, Jeana zise:

— Iertare! Iertare!

Ea a dispărut de mult.

Şi el, care rămăsese în coridorul întunecos al caseĭ, începu să murmure:

— Pentru ce mĭ-o fi cerut iertare?.. pentru ce?...

Jeana pătrunse în casă.

Mamă-sa şi D. Duperrier eraŭ acasă.

Trecînd pe lînga uşa lor, îĭ auzise vorbind cu animaţie.

I se păruse chiar că în convorbirea lor ar fi pronunţat numele luĭ Francisc Thommeret.

Şi la acest nume tresărise fără să-şĭ dea seamă de această spaimă, — tresărise ca şi cum ar fi văzut o bestie sălbatecă, o viperă încolăcită în iarbă.

Se grăbi.

Işĭ aranjă puţin toaleta şi îşĭ schimbă rochia, — cea de pe dînsa fiind leoarcă de zăpadă.

Pe dată băgă de seamă că, plecată dis-de dimineaţă pentru a se duce la Thommeret, lipsise aproape toată ziua.

Ce ar fi putut spune?

Ce observaţiunĭ i se vor face?

Ce cestiunĭ i se vor pune?

Nu îndrăznea nicĭ să se mişte, de teamă să nu atragă atenţiunea cuĭ-va.

Voia să nu ştie nimenĭ că s'a întors.

Dar, cînd se înoptă, auzi o cĭocănitură în uşă.

Inima încetă de a maĭ bate.

Gontran şi femeia sa intrară.

Amîndoĭ eraŭ foarte palizĭ.

Mama plîngea.

Fără să rostească un cuvînt, ea se aruncă în braţele fiiceĭ sale, strigînd, suspinînd:

— Sărmana mea copilă! Sărmana mea copilă!...

Jeana nu înţelegea nimic.

Gontran îĭ zise:

— Aĭ văzut pe Thommeret?

— Da, azĭ de dimineaţă E gata să ne ajute. Trimite-ĭ toate chitanţele de plată. Va plăti.

Şi, pentru a evita întrebările, se grăbi să adauge:

— Mĭ am petrecut ziua căutînd de lucru. Sper ca nu v'aţĭ neliniştit.

Gontran şi Albertina schimbară o privire de surpriză

— Aşa dar, tu nu ştiĭ nimic? zise mama.

— Ce să ştiŭ?

— Thommeret nu ţĭ-a spus?

— Ce?

I se strînse inima.

Tăcut, Gontran scoase o hîrtie din buzunar şi i-o întinse.

Era scrisoarea ce i adresase Thommeret dimineaţa.

Iĭ recunoscuse scrisul.

Ceti.

Thommeret îşĭ anunţa ruina.

In acelaşĭ timp anunţă că renunţă la orĭ-ce proiect de căsătorie!...

Era silit s'o facă!... zicea dînsul.

Jeaneĭ îĭ scăpă scrisoarea din mînă.

Nu rosti de cît un cuvînt:

— Ah! mizerabilul! mizerabilul!...

Şi căzu zdrobită.

IX

Fu leşinată maĭ tot timpul zileĭ.

Doctorul spuse că fata se află în mare primejdie.

Era o complicaţie nouă, în mijlocul atîtor necazurĭ.

Dar Fritz fusese atît de izbit de înfăţişarea tinereĭ fete, în cît prevedea o nenorocire pentru a doua zi.

Intrebînd pe portar, i se spuse că fata e bolnavă şi că se află într'o mizerie desăvîrşită.

Situaţiunea în care se găsia această familie dădea luĭ Fritz şi maĭ mult curaj.

Işĭ făcu intrarea.

Fu primit cu bucurie.

El oferi economiile sale luĭ Gontran.

Acesta nu era omul care să refuze.

Işĭ plăti creditoriĭ, rescumpără mobilele vîndute şi dete proprietaruluĭ ultima rată a chirieĭ.

— Plăteşte! plăteşte! zicea bunul Fritz.... Suma ce-ţĭ daŭ mĭ-o veĭ întoarce maĭ tîrziŭ... De-o cam dată n'am nevoie de banĭ....

Avu fericirea să şeadă tot timpul zileĭ lîngă patul Jeaneĭ.

Dar această fericire era ciudată, căcĭ într'însa el avea o bună parte de suferinţă, şi foarte adesea, cînd părăsea camera bolnaveĭ, ochiĭ tînăruluĭ se umpleaŭ de lacrimĭ bogate.

Intr'una din aceste vizite, el surprinse la Jeana un acces de frigurĭ şi în acest acces tînăra fată pronunţa cuvinte în incoherenţa cărora sufletul delicat al luĭ Joltran descoperea un sens precis.

I se părea că aude:

— Sînt pierdută şi Thommeret e un infam!

Ştiind proiectele de căsătorie şi necunoscînd ruina luĭ Thommeret, rămăsese surprins că nu vede pe logodnic interesîndu-se de starea logodniceĭ sale.

Nu cum va lipsia din oraş?

Sfîrşi prin a înţelege totul: ruina, părăsirea.

Şi Jeana iubea pe acest om...

Ce-ar fi putut ajunge?...

Fritz s'ar fi putut bucura de catastrofa ce zdrobia aceste proiecte şi dedea o oare-care şansă iubireĭ sale; dar avea o inimă atît de bună, atît de mare, că n'a putut să-ĭ vină o ast-fel de ideie.

Jeana suferea.

El suferea împreună cu ea.

Tînăra fată nu se reîntrema.

Era rănită în inimă.

Doctorul nu îndrăznea să dea nicĭ o speranţă.

O dată medicul zise în faţa luĭ Fritz:

— Fata asta ar fi trebuit să fie fericită.... iubeşte... numaĭ un om poate s'o scape... acela pe care ea îl iubeşte.

Fritz se simţi rănit.

I se strînse inima de durere.

Ar fi voit să scape pe Jeana, să cîştige în acest chip dreptul la dragostea eĭ.

Dar acest moment de gelozie ţinu puţin.

Şi, chiar în ziua aceea, o ideie nobilă îĭ încolţi în cap.

Se duse să caute pe Thommeret.

Iĭ va spune primejdia ce ameninţă pe Jeana şi-l va ruga să revină.

Intr'adevăr, îşĭ puse hainele cele nouĭ şi porni spre intrarea Wagram.

I se răspunse că Thommeret lipseşte de opt zile, dar că în acea seară se va întoarce.

Telegrafiase de la Mayenne, unde îl chemase o afacere.

Era adevărat.

Thommeret, silit să facă banĭ din orĭ-ce, vindea cîte-va proprietăţĭ din Mayenne.

Plecase tocmaĭ în ziua cînd Jeana căzuse bolnavă.

Fritz spuse Jeaneĭ, surîzînd şi tremurînd în acelaşĭ timp:

— D-şoară Jeana, D. Thommeret nu ştie că eştĭ suferindă... dacă ar fi ştiut, sînt sigur că s'ar fi grăbit să vie.

Ea surîse.

Nu credea...

A doua zi, dis-de-dimineaţă, Fritz se afla la hotel.

Thommeret nu se sculase.

Alsacianul fu introdus.

Thommeret sta în pat.

Nu cunoştea pe Fritz.

Joltran făcea această vizită nu fără părerĭ de răŭ.

Va urma

INFORMAŢIUNĬ

Inundaţiile

In Moldova

Telegramele şi scrisorile ce primim de la corespondenţiĭ noştri din ţară cu privire la inundaţiĭ sînt cît se poate de îngrijitoare.

De la Dorohoĭ pînă la Severin, de la Carpaţi pînă la Dunăre, toate semănăturile aŭ fost distruse aproape cu desăvîrşire.

Zecĭ de miĭ de locuitorĭ aŭ rămas fără hrană, iar aceĭ carĭ aŭ avut nenorocirea să-şĭ aibă casele prin apropiere de rîurĭ aŭ rămas şi fără adăpost.

•

Sate întregĭ aŭ fost înecate, podurĭ marĭ de piatră aŭ fost distruse, liniile ferate prin multe locurĭ stricate, iar şoselele par că nicĭ n'ar fi fost.

•

Prin judeţe comunicaţiile sînt pretutindenĭ întrerupte, şi nu maĭ puţin şi liniile telegrafice, din care pricină telegramele aŭ suferit ierĭ o întîrziere de 12 ore.

Dorohoĭ

Incepem cu Dorohoĭul. In acest judeţ, comunele Hăuceşte, Sindricenĭ, Zvoriştea, Vîrfu-Cîmpuluĭ aŭ fost inundate. Semănăturile de peste tot locul sînt înămolite. Zecĭ de case aŭ fost dărîmate.

Copiĭ, bărbaţĭ şi femeĭ aŭ fost surprinşĭ de ape şi înecaţĭ atît în Hăuceşte, cît şi în comuna Sindricenĭ, unde locuitorul C. Mihăescu, împreună cu întreaga sa familie, şĭ-a găsit moartea în valurĭ.

Podurile de piatră din tot judeţul aŭ fost nimicite. Pînă şi marele pod de pe linia Dorohoĭ-Leorda a fost sfărîmat. Şoselele naţionale din judeţ sînt înecate cu desăvîrşire; podul de piatră de la Vîrfu-Cîmpuluĭ a fost complectamente distrus.

Botoşanĭ

In acest judeţ, Jijia a debordat şi a distrus toate semănăturile din calea eĭ.

Ploile torenţiale ce de 5 zile cad neîntrerupt aŭ nimicit toate semănăturile; recolta rapiţeĭ e cu desăvîrşire compromisă, grîul a fost înămolit, iar porumbul, din cauza atîtor ploĭ, înecat şi mucegăit.

Şoseaua Cucurenĭ spre Dorohoĭ e întreruptă; podurile de piatră, de fier şi de lemn nimicite.

Iaşĭ

In judeţul Iaşĭ, Bahluieţul a debordat şi a distrus o mulţime de case din Podu-Iloaieĭ.

Ploile aŭ produs pagube considerabile.

Multe iazurĭ aŭ fost rupte. Viile aŭ fost stricate şi tot ast-fel şi semănăturile.

Neamţu

O îngrozitoare nenorocire s'a întîmplat în apropiere de oraşul P.-Neamţu.

Apele provenite din ploile torenţiale, ce de cît-va timp nu maĭ contenesc, s'aŭ strîns în carierele munteluĭ Cozla, care domineză oraşul. Astă-noapte o mare parte din munte s'a surpat, producînd un zgomot teribil. Locuitoriĭ, speriaţĭ, aŭ luat-o la goană, lăsîndu-şĭ în case întreg avutul. Cîte-va minute în urmă, peste 40 de case aŭ fost distruse. Locuitoriĭ aŭ rămas pe drumurĭ.

Dar nu numaĭ nenorocirea asta a lovit judeţul Neamţu. Bistriţa, venind foarte mare, a debordat, făcînd marĭ stricăciunĭ.

Şoselele Bulneşĭ – P.-Neamţ – Priscanĭ sînt inundate.

•

In judeţele Tutova, Putna, Fălciŭ, etc., peste tot grînele aŭ fost distruse, iar recolta cu desăvîrşire compromisă.

In Muntenia

In Muntenia, ca şi în Moldova, ploile aŭ fost torenţiale şi aŭ cauzat cele maĭ marĭ nenorocirĭ.

Rîmnicu-Sărat

Apa Rîmniculuĭ, în tot drumul eĭ pînă la vărsarea în Siret, a făcut colosale stricăciunĭ.

Satele din apropiere de rîŭ aŭ fost înecate, iar viile de pe ambele malurĭ ale acestuĭ rîŭ aŭ suferit stricăciunĭ enorme.

Digul care apără oraşul a fost cu desăvîrşire distrus.

Atît partea de sus a oraşuluĭ, cît şi cea de jos aŭ fost înecate.

Oraşul e lăsat acum prada valurilor, carĭ continuă a veni tot maĭ marĭ.

Toate măsurile luate de autorităţile comunale aŭ rămas fără efect.

Ialomiţa

Apele Dunăreĭ aŭ crescut considerabil.

Braţul Borcea a debordat şi a înecat lunca de la Burduşenĭ.

Toate fîneţele aŭ fost înecate.

Vlaşca

Casele locuitorilor comuneĭ Flămînda, din acest judeţ, aŭ fost înecate.

S'aŭ dat grabnice ajutoare pentru a se scăpa viaţa oamenilor din ostroave, carĭ aŭ fost surprinşĭ de apă.

In cele-l'alte judeţe

In judeţul Ilfov, rîul Argeş a înecat semănăturile şi maĭ multe case din cătunul Malu-Spart.

In Romanaţĭ, Prahova, R. Vîlcea, Muscel, nenorocirile sînt marĭ.

Recolta e absolut compromisă.

In Oltenia

In judeţul Mehedinţĭ şi cu deosebire în judeţul Dolj, apele aŭ distrus tot ce aŭ întîlnit în drumul lor.

In comuna Gunian, din judeţul Mehedinţĭ, întreaga cîmpie de la podul de fer al C. F. pînă în dreptul localuluĭ subprefectureĭ a fost înecată.

In Capitală

Şi în Capitală inundaţiile aŭ făcut marĭ stricăciunĭ.

Intreaga cîmpie Gramont a luat înfăţişarea unuĭ lac imens.

Mahalaua Sf. Dumitru e înecată; iar prin apropiere de Obor, la sfîrşitul caleĭ Călăraşilor, multe case aŭ fost înecate.

La Teĭ inundaţiile de asemenea sînt marĭ.

In strada Tunarĭ, No. 27, o casă a fost dărîmată de apă. Pompieriĭ s'aŭ dus în grabă ca să dea ajutoarele necesare.

Din fericire, în Capitală pînă acum n'avem de înregistrat nicĭ un accident de persoane.

V. I. P.

D. Sp. Haret a casat concursul ţinut la Iaşĭ pentru catedra de patologie de la facultatea de medicină din Bucureştĭ, la care reuşise D. Toma Tomescu.

Acesta este al patrulea concurs ce se casează pentru că n'a reuşit D. dr. Mirinescu.

In numărul de ierĭ s'a strecurat o informaţie în potriva D-luĭ Costache Slăvescu, subcomisar la secţia 5, prin care era acuzat că ar fi favorizat pe D. Gavrilescu, cizmar din strada Smîrdan, ca să lucreze în ziua de 21 Maĭ. Cercetînd, am aflat că D. Slăvescu este nevinovat şi că un rău voitor ne-a dat această informaţiune. D. Slăvescu este un vechiŭ funcţionar, care şĭ-a făcut în tot-d'a-una dateria.

Poarta a autorizat guvernul sîrbesc ca să înfiinţeze în Macedonia încă 150 de şcolĭ.

Aceste şcolĭ se vor înfiinţa în mare parte şi prin localităţile armîneştĭ, în detrimentul Romînieĭ, care, mulţumită guvernuluĭ D-luĭ Sturdza şi măestrelor sale loviturĭ diplomatice, a pierdut şi acele focare de cultură naţională romînească ce cu mare greutate reuşise să le înfiinţeze în Macedonia.

Pe ziua de 16 Maĭ c. aŭ sosit în portul Galaţĭ următoarele vapoare:

Vaporul „Science“ sub pavilion englez din Brăila, cu cereale.

Vaporul „Harcalo“ sub pavilion englez din Brăila, cu cereale.

Vaporul „Ettare“ sub pavilion austro-ungar din Trieste, cu diverse.

Comunicaţia pe liniile ferate e întreruptă cu totul în următoarele locurĭ: Făureĭ-Cereşĭ-Feteştĭ, Tecucĭ-Crasna-Huşĭ.

La Sihlea-Gugeştĭ, Vădenĭ-Barboşĭ şi Balş-Peleştĭ comunicaţia se face prin transbordare.

Crima din calea Griviţeĭ

Cu privire la crima săvîrşită în calea Griviţeĭ, maĭ putem da astă-zĭ următoarele amănunte:

D. jude-instructor Săvescu, care este însărcinat cu instruirea acesteĭ afacerĭ, în urma cercetărilor făcute, după cum am anunţat deja, a pus în libertate pe Covacĭ Deniş şi Maroşĭ Ambrosi, bănuiţĭ ca autorĭ aĭ crimeĭ.

Ceea ce a făcut ca Deniş să fie presupus de autor al crimeĭ a fost maĭ întîĭ faptul că Deniş e stîngacĭ şi că, după modul cum lovitura de cuţit fusese dată victimeĭ, numaĭ un om care lucrează cu mîna stîngă putea fi bănuit ca autor al crimeĭ; 2) Deniş locueşte în str. Ignatiu No. 19 şi chiar în dosul caselor luĭ Ignatiu şi în acea stradă, lîngă gardul luĭ Ignatiu, s'a găsit o pereche de ghete vechĭ şi cîrpite, cea ce făcea să se creadă că asasinul, sărind peste gard, s'a descălţat ca să nu facă zgomot. Asasinul, în timpul cînd a comis crima, era decĭ numaĭ în ciorapĭ.

Umplîndu-se de noroĭ pînă la glezne, el a fost silit ca în casă să-şĭ scoaţă şi ciorapiĭ, ca să nu alunece. Ciorapiĭ s'aŭ găsit printre efectele luĭ Ignatiu şi, ca şi ghetele, eĭ sînt ordinarĭ şi de-o împletitură grosolană.

•

Cît despre Ambrosi, el a fost arestat fiind că petrecuse seara în cîrciuma luĭ Ignatiu, împreună cu Deniş.

Frica de care era coprins Ambrosi se explică foarte uşor: Se vedea acuzat de o odioasă crimă de care—poate—nu ştia nimica.

De şi în libertate, totuşĭ Deniş şi Ambrosi sînt supraveghiaţĭ de poliţie.

Am spus, în numărul de Vinerĭ, că maĭ sînt arestaţĭ încă doĭ indivizĭ.

Acum bănuiala cade asupra unuia din eĭ, anume Toboşaru, care, dacă nu e asasinul, e cel puţin complice.

La întrebările ce i-a pus D. judecător de instrucţie Săvescu, Toboşaru a declarat că nu este autorul acesteĭ crime, dar că, dacă justiţia va fi indulgentă, el este în stare să descopere pe criminal.

După declaraţia făcută de el, autorul crimeĭ este un oltean, fost coleg de ocnă cu el.

Toboşaru zice că, acum vre-o două săptămînĭ, acel oltean, aflîndu-se într'o mare mizerie, i-ar fi propus să omoare pe Ignatiu, dar că el a refuzat să facă o ast-fel de tovărăşie.

•

Este o foarte mare coincidenţă între declaraţia luĭ Toboşaru şi faptul că acum vre-o două săptămînĭ un cîrciumar evreŭ din apropiere de Ignatiu a fost atacat în timpul nopţeĭ de hoţĭ. Pe cînd hoţiĭ cercaŭ să spargă uşa evreul a luat revolverul şi a vrut sa-l descarce pe fereastră ca, prin zgomotul produs de armă, să dea de veste vecinilor ca să-ĭ vină în ajutor.

De frică însă, evreul n'a fost în stare să descarce arma, iar hoţiĭ, auzind zgomot de paşĭ înăuntru, aŭ luat fugă. Abia peste un sfert de oră, evreul, venindu-şĭ în fire, a descărcat arma şi a început să strige.

La detunătura armeĭ, veciniĭ şi sergentul de punct aŭ alergat să vadă ce se întîmplase, dar hoţiĭ dispăruseră de mult.

In urma declaraţieĭ cîrciumaruluĭ evreŭ, poliţia a dat ordine severe sergentuluĭ din acea stradă ca să nu se depărteze în timpul nopţeĭ de lîngă cîrciuma evreuluĭ, căcĭ se poate ca tentativa să fie reînoită.

•

Se bănueşte că unul dintre compliciĭ în asasinatul Ignatiu ar fi chiar sergentul. Şi iată de ce. Asasinatul, după cum am spus, a fost precedat de o luptă crîncenă, în care timp Ignatiu e imposibil să nu fi cerut ajutor. Drama petrecîndu-se noaptea, pe la ora 1, cînd Bucureştiĭ, şi maĭ ales mahalalele, se adîncesc în tăcere, strigătele de ajutor puteaŭ fi auzite chiar la o distanţă de 2—300 metri, ne cum pînă în stradă.

Cum se face decĭ că sergentul n'a auzit nicĭ un zgomot?

•

Vom urmări cu multă atenţiune mersul afacereĭ şi vom da cetitorilor la timp toate amănuntele ce vom afla.

Fil.

Sîmbătă va începe concursul de medic primar al spitaluluĭ Colentina pentru care sînt înscrişĭ şease concurenţĭ.

Membriĭ juriuluĭ examinator aŭ fost traşĭ la sorţ alaltă-ierĭ; D. d-r. Stoicescu însă se va retrage din cauză că unul din concurenţĭ îĭ este rudă de aproape.

Starea prinţuluĭ Ferdinand

Azĭ de dimineaţă, la orele 9, d-riĭ Buicliu, Kremnitz şi Cantacuzino s'aŭ întrunit în camera bolnavuluĭ pentru a proceda la o nouă examinare.

Peste un sfert de oră a sosit şi D. doctor von Leyden.

Mediciĭ, după o cercetare minuţioasă, constată că boala face marĭ progrese spre vindecare.

Temperatura, pulsul, respiraţiunea bune. Noaptea liniştită de ierĭ a redat bolnavuluĭ nouĭ puterĭ.

Mediciĭ aŭ trecut apoĭ în camera de consultaţie şi aŭ redactat următorul

Buletin

Orele 9.30 dim.

Noaptea liniştită.—Starea generală a a. s. r. satisfăcătoare.

Amelioraţiunea face progrese.

Pînă mîine, la orele 7, nu se va maĭ da alt buletin.

(s.s.) **Dr. Von Leyden**
Cantacuzino
Buicliu
Kremnitz

•

Regina a făcut azĭ de dimineaţă o vizită la Cotrocenĭ.

La palatul bolnavuluĭ a rămas numaĭ d-r Cantacuzino.

D-r Leyden se va întoarce la orele 2 cînd va avea un ultim consult cu mediciĭ

D. C. Rădulescu-Motru a fost numit conferenţiar pentru filozofie la facultatea de litere din Bucureştĭ.

Interviewele cu profesorul von Leyden

„Drapelul“, sub pseudonimul Gallus, califică de „fals“ interviewul ce l'am dat ierĭ în ziarul „Adevĕrul“, avînd îndrăzneala să afirme că a obţinut el un mic interview cu eminentul profesor în casă la D-na Czerlenti.

Am văzut personal pe acel Gallus scoborînd la spatele d-ruluĭ scările caseĭ Czerlenti, dar tot personal sînt informat că, în tot timpul cît a durat consultaţiunea, a stat în antretul de sus şi că nu a putut schimba o singură vorbă cu eminentul profesor, care era foarte grăbit să plece la un alt bolnav.

Dacă e ceva fals în toată această afacere e ceea ce a scris pentru ziarul „Drapelul, a căruĭ direcţiune cred că va conveni să se asocieze cu mine pentru a da acestuĭ individ o lecţie bine meritată, prin care să-ĭ reamintim pe cele ce i s'aŭ dat deja la München şi Czernovitz pentru cauze nu tocmaĭ onorabile.

In tot cazul, nu va trece mult şi'ĭ voĭ da eŭ o lecţie şi în Bucureştĭ.

Eug. Millo.

„Adevĕrul ilustrat“ ce apare mîine va coprinde următorul sumar:

Privirĭ, de Const. C. Bacalbaşa.
Ploaie, poezie, de Radu D. Rosetti.
Maica, nuvelă, de Marino Marinelli.
Tempi passati, versurĭ, de A. Steuermann.
Credinţe populare, de Vlad.
Imoralitatea în artă, de Const. Mille.
Grigore Păucescu, de M.
Invenţiunĭ şi Noutăţĭ.
Banditiĭ Americeĭ, roman.
Valsul Bărbaţilor, roman.
Jocurĭ şi distracţiĭ.

ILUSTRAŢIUNI:

Gr. Păucescu.
Intrarea Turcilor în Larissa.
Prizonierĭ Grecĭ în Constantinopol.
Evenimentele din Orient.

Data apariţiuneĭ „Adevĕruluĭ politic şi literar“ ce proiectăm pentru dimineaţa zileĭ de Duminecă se va anunţa cînd organizarea relativă la acest număr va fi complectă.

Depeşile „Adevĕruluĭ“

SACRIFICIILE FAMILIEI REGALE

— Serviciul telegrafic particular —

Viena, 23 Maĭ, ora 4 dim.

Din Atena se depeşează că regele George al Grecieĭ a renunţat la o treime din lista sa civilă, iar principele moştenitor Constantin la o treime din apanagiul săŭ, ambiĭ în favoarea tezauruluĭ statuluĭ, actualmente cu totul epuizat.

Spitz.

DEMONSTRAŢIUNI MAGHIARE

— Serviciul telegrafic particular —

Viena, 23 Maĭ, ora 5 dim.

Cu ocaziunea manifestaţiuneĭ făcută trupeĭ de la Hofburg de către şoviniştiĭ maghiarĭ, doĭ lucrătorĭ aĭ teatruluĭ aŭ fost gras răniţĭ de niste patroane de dinamită puse de demonstaţĭ.

Spitz.

GREVE MONSTRE

— Serviciul telegrafic particular —

Viena, 23 Maĭ, ora 6 dim.

Pe lîngă lucrătoriĭ de la tramvaiurile de aci, aŭ maĭ hotărît să se pue, la 25 Maĭ, în grevă toţĭ lucrătoriĭ de la tramcarele din Viena şi tramvaiurile din Triest.

•

Bursa splendidă.
Kreditanstalt cotează 366.

Spitz.

DEPLASARI

22 MAIŬ

Hotel Bulevard: Darlu Roissy, proprietar, Paris; Elissen, proprietar, Paris; N. A. Hazzapulo, comerciant, Constantinopol; M. Wilk, comerciant, Manchester; H. Lees, comerciant, London.

Hotel Imperial: D-na Mina, comerciantă, Piteştĭ; Iliescu, comerciant, Ploeştĭ.

Hotel Regal: Calotescu, comerciant, T.-Severin; Mentsck, comerciant, Craiova; Ungar, comerciant, Viena; Delibalcali, comerciant, Brăila; Epurescu, deputat, Giurgiu.

Englisch-Hotel: D. O. Velciu, proprietar, Iaşĭ.

Hotel Frascati: B. Antonescu, şef de gară, Giurgiu; A. G. Tarsumithiotis, comerciant, Brăila; Moisena Honore, voiajor, Menton; căpitan Chiritescu, Caracal.

Hotel Bristol: Oblet, proprietar, Comarnic; Frederic H., voiajor, Frendenthal.

Hotel de France: D-na Amterlitz, artistă, Sibiŭ; Valfisch, comerciant, B.-Pesta; D-ra Schneider, artistă, Viena.

Hotel Dacia: Constantin Angeloff, comerciant, Rusciuc; d-r Zlatof, medic, Rusciuc; Zlatof, inginer, Rusciuc; C. Ionescu, comerciant, Calafat; M. Manuchian, voiajor, Viena.

Hotel Gabrovenĭ: Petrache Protopopescu, comerciant, Craiova; Ilie Grecescu, comerciant, R.-Vîlcea.

Hotel Union: Vasile Galgan, deputat, Focşanĭ; State Ginescu, proprietar, Craiova; Gh. Lupescu, comerciant, Roman.

Hotel Universal: I. Marcovicĭ, comerciant, Viena; I. Goldhart, comerciant, Viena.

Hotel Kiriazi: Fotin, proprietar, Brăila; H. Iosef, comerciant, Piteştĭ; Ath. Dimas, proprietar, Ploeştĭ; S. Heschia, voiajor, Giurgiu; Lomterbak cu familia, comerciant, Craiova

Proprietar CONST. MILLE — Tipografia ziāruluĭ «Adevĕrul» Pasagiul Bănceĭ Naționale — Tipărit cu cerneală E. T Gleitsmann, Dresda